

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Jacobi Lobbetii Leodiensis E Societate Iesv, De Fortitvdine Et Constantia Christiana Libri Tres

Lobbet de Lanthin, Jacques

Leodii, 1640

§. 2. Quæ in morbo afflictioni esse soleant? quæ etiam præsidio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49140](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49140)

§. 2.

*Quæ in morbo afflictioni esse soleant?
Quæ etiam præsidio?*

DIuus Chrysoſtomus facundâ mente, & ore, vt ſolet, aureo, patientiam, quæ in morbiaculeis, ac doloribus exhibetur, in ſummis reponit: ſic enim epistolâ quartâ ad Olympiadem.

Nihil eſt, inquit, Olympias, quod ad laudem, & gloriam adipiſcendam cum patientiâ in doloribus perferendis comparari poſſit. Nam ea virtutum regina, & coronarum apex eſt. Ac ne illud ſine teſtimonio & exẽplo fuisse videatur, Iobum (quem adamantinam animam, & turrin patientiæ vocat) in arenam educit, quaſi pugilẽ fortiffimum, & cum omnibus iniurijs luctatorem.

rem. Ac primo quidem cum fortunarum iacturâ, & bonorum clade: deinde cum acerbo suorum facto, quos, vt ait, ex vtroque sexu omnes subitâ & immaturâ ætate, & violentâ morte malus genius ita oppressit, vt in ipso mortis modo, ac ratione extemporaneum tumultum inuenirent. Et tamen *cum tantam in agris, domi in pecudibus, in liberis tempestatem excitatam, fluctusque fluctibus continuo succedentes, & continuos scopulos, & profundam caliginem, & intolerandum naufragium conspiceret, nec mœrore premebatur, nec ea quæ acciderant, pœnè sentiebat. At posteaquã morbo & vulneribus deditus est, tum vero & mortẽ exoptabat, & in luctu, ac lamentis versabatur. Ex quo intelligas licet, quemadmodum hoc omnibus*

bus

bus rebus aduersis grauius fit, ac summum patientiæ genus. Atque hoc ne peruersus quidem dæmon ignorabat. Ac proinde cum omnibus illis rebus tentatis pugilem tranquillum, & à perturbatione immunem perspiceret, ad hoc certamen tanquam omnium maximum se contulit. Cœtera videlicet tolerabilia esse ducens, etiamsi fortunas, etiamsi liberos, etiamsi quicquam aliud amittat. At eam demùm mortiferam esse plagam cum quispiam in corpore dolores excipit.

Vbi porro illos sedatâ mente, infractoque animo excipere visus est Iobus, tum demùm & à cœpto destitit malus hostis, & sese victum orco reddidit, victori terram, cœlumq; reliquit velut illustrem patientiæ scenam, theatrumque fortitudinis;

tudinis ; de quâ dum mihi mouetur quæstio , in eâ paucis excutendum erit, quæ in morbo afflictioni esse soleant, ac deinde quæ præsidio.

Tria, inquit Plinius, in omni morbo grauiasunt. Metus mortis, dolor corporis, intermissio voluptatum; adde & officiorum ad quæ nos vel natura finxit, vel ipsa vitæ ratio vocauit. Contra hæc omnia sua viro forti sunt auxilia, & primum quidem aduersus insurgentem mortis

Senec
ep. 10.

etum excutienda vitæ cupido est, scendumque nihil interesse quando uitariis, quod quandoque patendum est. Quàm bene viuas referre, non quam diu, sæpe autem in hoc esse bene: ne diu.

Sopitâ autem, & penitus edomitâ illâ vitæ cupidine, enascetur & ipse mortis contemptus, de quo disertè ille ipse Seneca.

Non tantum morbi, sed totius
 vitæ remedium est contemnere mor-
 tem. Multorum mortē distulit mor-
 bus, & salutis illis fuit videri perire.
 Morieris, non quia egrotas, sed quia Ep. 78.
 vivis. Ista teres & sanatum manet.
 Cum convalueris non mortem, sed
 valetudinem effugies: quod si illam
 effugere non possis, quid adeo te
 ipse torques, atque excrucias. Pro-
 fecto degener est anima quæ sepul-
 ta latet in corpore, & tamen cor-
 pus amat: non secus quàm quæ hu-
 mi serpunt, lustra sua belluæ. Sed
 audio reclamas, & mihi ingeminas
 illud, à morbo huic corpusculo es-
 se malè.

Sed amabo te, mi lector. *Quid* Epicte-
tus c.
10.
 est habere malè? appropinquare dis-
 solutioni, quâ anima separatur à
 corpore. Sed quid res ista habet pe-
 riculi?

riculi? si nunc non appropinques,
 paulo postea accedendum erit. An te
 mortuo scilicet mundus euertetur?
 Sed ecce iterum obstrepis: magnos
 cruciatus habet morbus: sed hos tole-
 rables interualla faciunt: nam sum-
 mi doloris intensio inuenit finem. Ne-
 mo potest valde dolere, & diu. Hoc
 nempe solati. Vasti doloris est, quod
 necesse est desinere illum sentire, si ni-
 mis senseris. Vir magnus ac prudens
 animum deducit à corpore, & mul-
 tum cū meliore & diuinâ parte ver-
 satur, cum hac querulâ, & fragili
 quantum necesse est. Leuis dolor est
 si nihil illi opinio adiecerit. Contra si
 exhortari te cœperis, ac dicere nihil
 est, aut certè exiguum est. Duremus,
 iam desinet. Lenem illum dum putas,
 facies. Plerumque enim ad opinio-
 nem dolemus, & tam miser est quis-
 que quàm credit.

Sen. ep.
 78.

Verum demus etiam illud immanem esse doloris sensum: sitamen in eo suus est æger: toto contra illum pugnet animo, vincetur si cesserit, vincet si se contra suum dolorem intenderit. Quemadmodum perniciosior est hostis fugientibus, sic omne incommodum magis instat cendenti, & auerso. Sed graue est. Quid? nos ad hoc fortes sumus ut leuia portemus? cogita quid honestè, quid fortiter feceris, bonas partes tecum ipse tracta, memoriam in ea quæ maximè miratus es, sparge: tunc tibi fortissimus quisque, & victor doloris occurrat. Ille qui dum varices exsecandas præberet, legere librum perseuerauit. Ille qui non desijt ridere, cum ob hoc ipsum irati tortores omnia instrumenta crudelitatis experirentur. Non vincetur

dolor ratione, qui victus est risu? Vincetur certè, si modo is es, qui esse debes; sed & aliud à morbo malum est, videlicet intermissio voluptatum, & ea malus est nodus, cui quærendus etiam cuneus omnino malus.

Duo sunt genera voluptatum, corpus aliæ, animum aliæ bene afficiunt: neque has, neque illas morbus tollit: vt enim ille ipse Plinius, quo authore hic vtor. *Corporales voluptates morbus inhihet, non tollit. Imo si verum æstimes, incitat. Magis inuat bibere sitientem, gratior est esurienti cibus. Quidquid ex abstinentiâ contingit, gratius excipitur. Illas vero animi voluptates, quæ maiores, certioresque sunt, nemo medicus ægro negat. Has quisquis sequitur, & bene intelligit, omnia sensuum*

suum blandimenta contemnit. Verum non ita forsitan illud, quod ultimo loco posui, tanquã à morbo malum: erat illud intermissio eorum munitiorum, ad quæ nos vel natura formavit, vel impulit fortuna, vel nostra voluntas induxit.

Da mihi è multis vnum aliquem in paucis ad studia facilem, ac proum, da eum, cui tota vita litibus teritur; da alium, si voles, qui inter arma, & tubarum clangorem in nutritus vitam fere exegit martio puluere non indecorè fordidam: & huic, & illi importunæ morbi molestiæ, & vis acerba: quid enim, is qui in omni vitâ litteris assedit, an non dånabit infœlix illud otium, quo & à studijs malè feriari iubetur, & in molli anserè desidiosus cubare? quid alius, cui Martem spi-

38 DE FORTITVDINE

rat animus, qui cursu capitur, & pugnâ, qui æstus tolerat, ac soles, nunquid inertes, atque inglorios claudit esse dies illos, quibus non tam sibi, quàm morbo vacat, non tam cum hoste pugnat, quam cum ingenti morborum cateruâ, & modo calculo, modo podagræ & chiragræ litē mouet, & sibi stomachum. Certè & medicos omnes procul esse, & morbos volet, quisquis ab ijs sibi eripi senserit iucundissimam illam animi exercitationem, quæ vel in sago, vel in togâ quæritur. Non volet tamen, si attendat etiam in morbis suas esse animæ delicias, & honestissimas exercitationes; sunt eæ virtutes prope omnes, quibus scholas aperit ipse morbus. Plinium audi etiam de hoc argumento differentem.

Corpus

Corpus tuum valetudo tenet, non
 animum, si animus tibi in usu esse
 solet, suadebis, docebis, disces, que-
 res, recordaberis. Quid porro? nihil
 agere te credis, si temperans æger
 sis? Est, mihi crede, virtuti etiam
 in lectulo locus. Non tantum arma
 & acies dant argumenta alacris a-
 nimi, indomitique terroribus. Et
 in vestimentis vir fortis apparet.
 Habes quod agas, bene luctare cum
 morbo. Si nihil te coegerit, si nihil
 exorauerit; insigne prodis exëplum.
 O quàm magna erat gloria mate-
 ria, si spectaremur ægri; ipse te spe-
 cta, ipse te lauda. Laudabis autem,
 si te ita morbus à consuetis officijs
 abducatur, vt tamen à pulcherrima-
 rum virtutum exercitijs non ab-
 ducatur.